

प्रा. मन मोहन शर्मा - थोडक्यात परिचय

प्रा. मनमोहन शर्मा म्हणजे स्वातंत्रोत्तर रसायन तंत्रज्ञान आणि अभियांत्रिकी संशोधनामध्ये स्वातंत्र्योत्तर काळातील एक मूर्तिमंत आणि ऋषीतुल्य व्यक्तिमत्व. त्या व्यतिरिक्त शैक्षणिक संस्थांमध्ये कमीत कमी संसाधने वापरून अत्याधुनिक आणि उच्चदर्जाचे संशोधन कसे करावे याचे एक सळसळते आणि आदर्शवत उदाहरण.

आजतागायत भारतामध्ये अध्यापन, संशोधन करत उभारून आलेल्या रसायन अभियंत्यांमध्ये प्रा. मन मोहन शर्माचा समावेश आहे.

बहु-टप्प्यावरील प्रतिक्रिया आणि अणुभट्ट्यांशी संबंधित संशोधनरूपी योगदानाने नव-नवीन आयाम प्राप्त झाले आहेत. त्यांच्या पथदर्शी संशोधनकार्याकरिता त्यांना असंख्य मान-सन्मान प्राप्त झाले आहेत. रॉयल सोसायटीचे फेलो, भारताच्या राष्ट्रपतींकडून पद्मभूषण आणि पद्मविभूषण, यूएस नॅशनल अॅकॅडमी ऑफ इंजिनिअरिंगचे परदेशी सहकारी, रॉयल अकादमी ऑफ इंजिनिअरिंगचे आंतरराष्ट्रीय फेलो, थर्ड वर्ल्ड अॅकॅडमी ऑफ सायन्सेसची फेलोशिप आणि इंडियन नॅशनल सायन्स अकादमीचे अध्यक्ष ही त्यापैकी मोजकी आणि उल्लेखनीय उदाहरणे आहेत.

प्रोफेसर शर्मा यांनी त्यांचे संपूर्ण संशोधन केवळ राज्य विद्यापीठात केले असून १९६४ साली वयाच्या केवळ २७व्या वर्षी तत्कालीन यु.डी.सी.टी, मुंबई (आत्ताची आय.सी.टी., मुंबई) येथे परिपूर्ण प्राध्यापक म्हणून मध्ये रुजू झाले. केवळ तीन वर्षात पहिल्या विद्यार्थ्यांने पीएच.डी. पदवी संपादन केली, हा एक विक्रमच म्हणावा लागेल. दर्जेदार संशोधनासाठी आवश्यक घटक म्हणजे नाविन्यपूर्ण कल्पना, मजबूत प्रेरणा, वचनबद्धता आणि कठोर परिश्रम करण्याची क्षमता हे त्यांनी सिद्ध केलेच पण निवृत्तीपर्यंत ते पदवीपूर्व वर्गाकरिता अध्यापन करत राहिले. एक शिक्षक असल्याचा त्यांना नेहमीच अभिमान वाटत आला आहे.

Prof. M.M. Sharma - Brief Introduction

Professor M. M. Sharma is a living legend in the field of research in chemical engineering and technology in independent India. He has been the perfect example of how to conduct cutting edge as well as high quality research in an educational institution.

He is unquestionably the most noted and decorated chemical engineer India has ever produced. His contributions to research in multi-phase reactions and reactors have opened magnificent new vistas. He has received innumerable honours for his path breaking research work, notable among them being Fellow of the Royal Society, Padma Bhushan and Padma Vibhushan from the President of India, Foreign Associate of US National Academy of Engineering, International Fellow of Royal Academy of Engineering, Fellowship of The Third World Academy of Sciences and President of Indian National Science Academy, to name a few.

The most distinctive feature of his research career is that, Professor Sharma has carried out his entire research, exclusively in a State University. He joined University Department of Chemical Technology (UDCT) of the then Bombay University in 1964 as a full Professor at the age of 27; and his first Ph.D. student was out within three years of his date of joining, which is a record in itself. He has proved that the essential ingredients for successful quality research are innovative ideas, strong motivation, commitment, and capacity of hard work. He always takes pride in the fact, that he was a teacher, and used to teach even the undergraduate classes till his retirement.